ՀԱՆՈՒՆ ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ
ՀԱՅԱՍՏԱՆԻ ՀԱՆՐԱՊԵՏՈՒԹՅԱՆ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐԱԿԱՆ ԴԱՏԱՐԱՆԻ
ՈՐՈՇՈՒՄԸ

2014 ԹՎԱԿԱՆԻ ՍԵՊՏԵՄԲԵՐԻ 18-ԻՆ ՄԱԳԼԻՆԳԵՆ/ՄԱՔՈԼԻՆՈՒՄ ՍՏՈՐԱԳՐՎԱԾ «ՄԱՐԶԱԿԱՆ ՄՐՑՈՒՄՆԵՐԻ ՄԵՔԵՆԱՅՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ ՄԱՍԻՆ» ԵՎՐՈՊԱՅԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ԿՈՆՎԵՆՑԻԱՅՈՒՄ ԱՄՐԱԳՐՎԱԾ ՊԱՐՏԱՎՈՐՈՒԹՅՈՒՆՆԵՐԻ՝ ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹՅԱՆԸ ՀԱՄԱՊԱՏԱՍԽԱՆՈՒԹՅԱՆ ՀԱՐՑԸ ՈՐՈՇԵԼՈՒ ՎԵՐԱԲԵՐՅԱԼ ԳՈՐԾՈՎ

Քաղ. Երևան 3 փետրվարի 2026 թ.

Սահմանադրական դատարանը՝ կազմով.

նախագահող՝ Արման Դիլանյանի,

դատավորներ՝ Արտակ Զեյնալյանի,

Հրայր Թովմասյանի,

Դավիթ Խաչատուրյանի (զեկուցող),

Երվանդ Խունդկարյանի,

Հովակիմ Հովակիմյանի,

Էդգար Շաթիրյանի,

Սեդա Սաֆարյանի,

Արթուր Վաղարշյանի,

մասնակցությամբ (գրավոր ընթացակարգի շրջանակներում)՝

Կառավարության ներկայացուցիչ՝ Կրթության, գիտության, մշակույթի և սպորտի նախարարի տեղակալ Արթուր Մարտիրոսյանի,

համաձայն Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետի, 169-րդ հոդվածի 3-րդ մասի, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 23-րդ հոդվածի 1-ին մասի, 40 և 74-րդ հոդվածների,

դռնբաց նիստում գրավոր ընթացակարգով քննեց «2014 թվականի սեպտեմբերի 18-ին Մագլինգեն/Մաքոլինում ստորագրված «Մարզական մրցումների մեքենայությունների մասին» Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունների՝ Հայաստանի Հանրապետության Սահմանադրությանը համապատասխանության հարցը որոշելու վրաբերյալ» գործը:

Կառավարությունն իր՝ 2025 թվականի նոյեմբերի 20-ի N 1637-Ա որոշմամբ հավանություն է տվել 2014 թվականի սեպտեմբերի 18-ին Մագլինգեն/Մաքոլինում ստորագրված «Մարզական մրցումների մեքենայությունների մասին» Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիան վավերացնելու մասին» օրենքի նախագծի վերաբերյալ Կառավարության օրենսդրական նախաձեռնությանը և որոշել է նշված կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունների՝ Սահմանադրությանը համապատասխանությունը որոշելու նպատակով դիմել Սահմանադրական դատարան:

Գործի քննության առիթը Կառավարության՝ 2025 թվականի նոյեմբերի 27-ին Սահմանադրական դատարան մուտքագրված դիմումն է:

Ուսումնասիրելով վերոնշյալ կոնվենցիան, հետազոտելով սույն գործով Կառավարության ներկայացուցչի գրավոր բացատրությունը և գործում առկա մյուս փաստաթղթերը՝ Սահմանադրական դատարանը **Պ Ա Ր Զ Ե Ց .**

1. «Մարզական մրցումների մեքենայությունների մասին» Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիան (այսուհետ՝ Կոնվենցիա) ստորագրվել է 2014 թվականի սեպտեմբերի 18-ին Շվեյցարիայի Համադաշնության Մաքոլին քաղաքում և ուժի մեջ է մտել 2019 թվականի սեպտեմբերի 1-ին: 2026 թվականի հունվարի 22-ի դրությամբ Կոնվենցիան ստորագրել է 43 պետություն, սակայն ուժի մեջ է մտել 15 պետության համար:

2. Կոնվենցիայի նպատակն է պայքարել մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ սպորտում բարեվարքությունը և մարզական էթիկայի կանոնները պահպանելու համար՝ սպորտի ինքնավարության սկզբունքին համապատասխան,

իսկ հիմնական խնդիրներն են՝ կանխարգելել, հայտնաբերել ազգային և միջազգային մարզական մրցումների ազգային կամ անդրազգային մեքենայությունները և կիրառել պատժամիջոցներ, նպաստել մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պետական իշխանության մարմինների, ինչպես նաև սպորտում և մարզական խաղադրույքներում ներգրավված կազմակերպությունների միջև ազգային և միջազգային մակարդակում համագործակցությանը:

3. Կոնվենցիայով Հայաստանի Հանրապետությունը, փոխադարձության հիման վրա, ստանձնում է մի շարք պարտավորություններ, մասնավորապես՝

3.1. համակարգել պետական իշխանության բոլոր մարմինների՝ մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարի հետ կապված քաղաքականությունները ու գործողությունները (հոդված 4, կետ 1),

3.2. Հայաստանի Հանրապետության իրավազորության սահմաններում խրախուսել մարզական կազմակերպություններին, մրցումների կազմակերպիչներին և մարզական խաղադրույքների օպերատորներին համագործակցելու մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարում և անհրաժեշտության դեպքում հանձնարարել նրանց իրականացնել Կոնվենցիայի համապատասխան դրույթները (հոդված 4, կետ 2),

3.3. անհրաժեշտության դեպքում համագործակցելով համապատասխան մարզական կազմակերպությունների, մարզական խաղադրույքների օպերատորների, մրցումների կազմակերպիչների և այլ համապատասխան կազմակերպությունների հետ՝ բացահայտել, վերլուծել և գնահատել մարզական մրցումների մեքենայությունների հետ կապված ռիսկերը (հոդված 5, կետ 1),

3.4. մարզական կազմակերպություններին, մարզական խաղադրույքների օպերատորներին, մրցումների կազմակերպիչներին և յուրաքանչյուր այլ համապատասխան կազմակերպությանը խրախուսել մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարելու համար ընթացակարգեր և կանոններ սահմանելը, և անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ են այս նպատակին հասնելու համար (հոդված 5, կետ 2),

3.5. խրախուսել իրազեկվածության մակարդակի բարձրացումը, կրթությունը,

վերապատրաստումը և հետազոտությունները՝ մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարն ուժեղացնելու համար (հոդված 5, կետ 3*),

3.6. խրախուսել մարզական կազմակերպություններին և մրցումների կազմակերպիչներին ընդունելու և իրականացնելու մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարի կանոնները, ինչպես նաև արդյունավետ կառավարման սկզբունքները՝ կապված, inter alia՝ շահերի բախման կանխարգելման, այդ թվում՝ մարզական մրցումներում ներգրավված մրցումների շահառուների համար մարզական մրցումների խաղադրույքներն արգելելու հետ, ներքին տեղեկությունների չարաշահումը կամ տարածումն արգելելու հետ, մարզական կազմակերպությունների և դրանց հետ փոխկապակցված անդամների կողմից իրենց պայմանագրային կամ այլ պարտավորություններ կատարելու հետ, մրցույթի շահագրգիռ կողմերին ներկայացվող՝ ցանկացած այնպիսի կասկածելի գործունեության, միջադեպի, դրդապատճառի կամ մոտեցման մասին անհապաղ զեկուցելու պահանջի հետ, որը կարող է համարվել մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարի կանոնների խախտում (հոդված 7, կետ 1),

3.7. խրախուսել մարզական կազմակերպություններին ընդունելու և իրականացնելու համապատասխան միջոցներ Կոնվենցիայի 7-րդ հոդվածի 2-րդ կետով թվարկված պայմաններն ապահովելու նպատակով (հոդված 7, կետ 2),

3.8. խրախուսել Հայաստանի Հանրապետության մարզական կազմակերպություններին և նրանց միջոցով միջազգային մարզական կազմակերպություններին կիրառելու հատուկ, արդյունավետ, համաչափ և տարհամոզիչ կարգապահական պատիժներ և միջոցներ՝ Հայաստանի Հանրապետության մարզական մրցումների, մասնավորապես՝ Կոնվենցիայի 7-րդ հոդվածի 1-ին կետում նշված մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարի իրենց ներքին կանոնների խախտման մասով, ինչպես նաև ապահովել այլ մարզական կազմակերպությունների, հատկապես այլ երկրներում կիրառվող պատժամիջոցների փոխադարձ ճանաչումը և կատարումը (հոդված 7, կետ 3),

---

* Կոնվենցիայի II գլխի 5-րդ հոդվածում առկա է տեխնիկական սխալ, մասնավորապես՝ Կոնվենցիայի անգլերեն բնօրինակում Կոնվենցիայի II գլխի 5-րդ հոդվածն ունի 2 կետ, մինչդեռ հայերեն պաշտոնական տեքստում 5-րդ հոդվածն ունի 3 կետ, այնինչ 3-րդ կետը համապատասխանում է անգլերեն բնօրինակի 6-րդ հոդվածին: **Պարտավորությունը ներկայացված է՝ ըստ հայերեն պաշտոնական թարգմանության:**

3.9. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել այն մարզական կազմակերպությունների ֆինանսավորման պատշաճ թափանցիկությունն ապահովելու համար, որոնց ֆինանսապես աջակցում է Հայաստանի Հանրապետությունը (հոդված 8, կետ 1),

3.10. դիտարկել մարզական կազմակերպություններին օգնելու հնարավորությունը՝ մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարելու համար, այդ թվում՝ համապատասխան մեխանիզմները ֆինանսավորելու միջոցով (հոդված 8, կետ 2),

3.11. անհրաժեշտության դեպքում դիտարկել ֆինանսական աջակցության դադարեցման հարցը կամ մարզական կազմակերպություններին մարզական մրցումների մեքենայությունների համար պատժի ենթարկված՝ մրցումների շահագրգիռ կողմերից ստացվող ֆինանսական աջակցությունը պատժամիջոցի տևողության ընթացքում դադարեցնելու առաջարկություն ներկայացնելու հարցը (հոդված 8, կետ 3),

3.12. անհրաժեշտության դեպքում ձեռնարկել քայլեր ցանկացած այնպիսի մարզական կազմակերպությունից ստացված որոշակի կամ ամբողջ ֆինանսական կամ սպորտին առնչվող աջակցությունը դադարեցնելու համար, որոնք արդյունավետորեն չեն կիրառում մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարի կանոնակարգերը (հոդված 8, կետ 4),

3.13. սահմանել մեկ կամ ավելի պատասխանատու մարմիններ, որոնց, ըստ Հայաստանի Հանրապետության իրավակարգի, վերապահվել են մարզային խաղադրույքների կարգավորման իրականացումը և մարզական խաղադրույքների հետ կապված մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարին ուղղված համապատասխան միջոցների կիրառումը, այդ թվում, անհրաժեշտության դեպքում՝ Կոնվենցիայի 9-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված իրավասություններով (հոդված 9, կետ 1),

3.14. ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել կանխելու համար շահերի բախումն ու ներքին տեղեկությունների չարաշահումն այն ֆիզիկական կամ իրավաբանական անձանց կողմից, որոնք ներգրավված են ապահովելու մարզական խաղադրույքների արտադրանքի տրամա-

դրումը, մասնավորապես՝ որոշակի սահմանափակումներ կիրառելու միջոցով, ինչպես թվարկված է Կոնվենցիայի 10-րդ հոդվածի 1-ին կետում (հոդված 10, կետ 1),

3.15. խրախուսել Հայաստանի Հանրապետության մարզական խաղադրույքների օպերատորներին և նրանց միջոցով մարզական խաղադրույքների օպերատորների միջազգային կազմակերպություններին բարձրացնելու իրազեկության մակարդակն իրենց սեփականատերերի և աշխատակիցների շրջանում՝ մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարի և դրա հետևանքների վերաբերյալ կրթության, վերապատրաստման և տեղեկությունների տարածման միջոցով (հոդված 10, կետ 2),

3.16. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել մարզական խաղադրույքների օպերատորներին պարտավորեցնելու համար, որ նրանք անհապաղ տեղեկացնեն անկանոն կամ կասկածելի խաղադրույքների մասին խաղադրույքները կարգավորող մարմնին, այլ պատասխանատու մարմնի կամ մարմինների կամ ազգային հարթակին (հոդված 10, կետ 3),

3.17. նպատակ ունենալով պայքարել մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ՝ ուսումնասիրել անօրինական մարզական խաղադրույքների օպերատորների դեմ պայքարելու առավել համապատասխան միջոցներ և դիտարկել միջոցներ ձեռնարկելու հարցը՝ համաձայն Հայաստանի Հանրապետության կիրառելի օրենքի, ինչպես սահմանված է Կոնվենցիայի 11-րդ հոդվածի 1-ին կետում (հոդված 11, կետ 1),

3.18. չհակասելով Կոնվենցիայի 14-րդ հոդվածին՝ ազգային և միջազգային մակարդակներում և Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությանը համապատասխան, նպաստել տեղեկությունների փոխանակմանը պետական իշխանության համապատասխան մարմինների, մարզական կազմակերպությունների, մրցման կազմակերպիչների, մարզական խաղադրույքների օպերատորների և ազգային հարթակների միջև, մասնավորապես՝ ստեղծել մեխանիզմներ համապատասխան տեղեկությունների փոխանակման համար այն դեպքում, երբ այդ տեղեկությունները կարող են օգնել իրականացնելու Կոնվենցիայի 5-րդ հոդվածում նշված ռիսկերի գնահատումը և մասնավորապես՝ մրցման կազմակերպիչներին խաղադրույքների արտադրանքի տեսակների և օբյեկտների վերաբերյալ տեղեկու-

թյունների ընդլայնված տրամադրումը, ինչպես նաև նախաձեռնելու կամ իրականացնելու քննություն կամ վարույթ՝ կապված մարզական մրցումների մեքենայությունների հետ (հոդված 12, կետ 1),

3.19. ուսումնասիրել համագործակցության և տեղեկությունների փոխանակման, զարգացման և կատարելագործման հնարավոր եղանակներն անօրինական մարզական խաղադրույքների դեմ պայքարի համատեքստում, ինչպես սահմանված է Կոնվենցիայի 11-րդ հոդվածում (հոդված 12, կետ 3),

3.20. ներդնել ազգային հարթակ՝ ուղղված մարզական մրցումների մեքենայություններին՝ համաձայն Կոնվենցիայի 13-րդ հոդվածի 1-ին կետով սահմանված իրավունքների և պարտականությունների (հոդված 13, կետ 1),

3.21. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել երաշխավորելու համար, որ մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ ուղղված բոլոր գործողությունները համապատասխանեն անձնական տվյալների պաշտպանության վերաբերյալ համապատասխան Հայաստանի Հանրապետության և միջազգային օրենքներին և չափանիշներին, մասնավորապես՝ Կոնվենցիայով կարգավորվող տեղեկությունների փոխանակման հարցում (հոդված 14, կետ 1),

3.22. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել երաշխավորելու համար, որ Կոնվենցիայով կարգավորվող պետական իշխանության մարմինները և կազմակերպությունները ձեռնարկեն անհրաժեշտ միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ անձնական տվյալների հավաքագրման, մշակման և փոխանակման ժամանակ, անկախ այդ փոխանակումների բնույթից, պատշաճ ուշադրություն դարձվի օրինականության, համարժեքության, համապատասխանության և հավաստիության սկզբունքներին, ինչպես նաև տվյալների անվտանգությանը և տվյալների սուբյեկտների իրավունքներին (հոդված 14, կետ 2),

3.23. օրենսդրորեն նախատեսել, որ Կոնվենցիայով կարգավորվող պետական իշխանության մարմինները և կազմակերպություններն ապահովեն, որ Կոնվենցիայի նպատակների համար տվյալների փոխանակումը չանցնի փոխանակման նշված նպատակների իրականացման համար անհրաժեշտ նվազագույն շեմից (հոդված 14,

կետ 3),

3.24. ապահովել, որ Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությունը հնարավորություն տա քրեական պատասխանատվության ենթարկել մարզական մրցումների մեքենայությունները, երբ այն ներառում է հարկադրանքի, կոռուպցիայի կամ խարդախության գործողություններ, ինչպես սահմանված է Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությամբ (հոդված 15),

3.25. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք, Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրության համաձայն, կարող են անհրաժեշտ լինել ճանաչվելու որպես քրեական իրավախախտումներ, ինչպես նշված է «Հանցավոր ճանապարհով ստացված եկամուտների լվացման, հետախուզման, առգրավման և բռնագրավման և ահաբեկչության ֆինանսավորման մասին» Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիայի (2005թ. ԵԽՊՇ թիվ 198) 9-րդ հոդվածի 1-ին և 2-րդ կետերում, «Անդրազգային կազմակերպված հանցավորության դեմ պայքարի մասին» Միավորված ազգերի կազմակերպության կոնվենցիայի (2000թ.) 6-րդ հոդվածի 1-ին կետում, Միավորված ազգերի կազմակերպության՝ «Կոռուպցիայի դեմ» կոնվենցիայի (2003թ.) 23-րդ հոդվածի 1-ին կետում, ըստ դրանցում նշված պայմանների, երբ եկամուտ ստանալու համար կատարված է Կոնվենցիայի 15 և 17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտում, և ցանկացած դեպքում, երբ առկա է շորթում, կաշառակերություն և խարդախություն (հոդված 16, կետ 1),

3.26. դիտարկել փողերի լվացման կանխարգելման ՀՀ շրջանակում մարզական մրցումների մեքենայությունները ներառելու հարցը՝ պահանջելով, որ մարզական խաղադրույքների օպերատորները կիրառեն հաճախորդների պատշաճ ուսումնասիրության, հաշվառման և հաշվետվություններ ներկայացնելու պահանջները (հոդված 16, կետ 3),

3.27. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք, Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրության համաձայն, կարող են անհրաժեշտ լինել որպես քրեական իրավախախտումներ սահմանելու դիտավորությամբ կատարված՝ Կոնվենցիայի 15-րդ հոդվածում նշված քրեական իրավախախտումներից որևէ մեկի կատարմանն օգնելը և օժանդակելը (հոդված 17),

3.28. ընդունել այնպիսի օրենսդրական և այլ միջոցներ, որոնք կարող են

անհրաժեշտ լինել ապահովելու համար, որ իրավաբանական անձինք պատասխանատվության ենթարկվեն Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված այն իրավախախտումների համար, որոնք կատարվել են նրանց օգտին ցանկացած ֆիզիկական անձի կողմից, որը գործել է կա՛մ անհատապես, կա՛մ որպես իրավաբանական անձին պատկանող մարմնի անդամ, որը զբաղեցնում է առաջատար պաշտոն իրավաբանական անձի կազմում՝ իրավաբանական անձին ներկայացնելու լիազորության, իրավաբանական անձի անունից որոշումներ կայացնելու լիազորության, իրավաբանական անձի նկատմամբ վերահսկողություն իրականացնելու լիազորության հիման վրա. Հայաստանի Հանրապետության իրավական սկզբունքներին համապատասխան՝ իրավաբանական անձի պատասխանատվությունը կարող է լինել քրեական, քաղաքացիական կամ վարչական (հոդված 18, կետեր 1 և 2),

3.29. Կոնվենցիայի 18-րդ հոդվածի 1-ին կետով նախատեսված դեպքերից բացի՝ ձեռնարկել իրավաբանական անձանց պատասխանատվության ենթարկելու համար անհրաժեշտ միջոցներ, եթե Կոնվենցիայի 18-րդ հոդվածի 1-ին կետում նշված ֆիզիկական անձի կողմից վերահսկողության կամ հսկողության բացակայությունը հնարավոր է դարձրել Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտման կատարումը Հայաստանի Հանրապետության իրավասության տակ գտնվող ֆիզիկական անձի կողմից՝ ի շահ այդ իրավաբանական անձի (հոդված 18, կետ 3),

3.30. ընդունել այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ են Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումներից որևէ մեկի նկատմամբ իրավազորություն սահմանելու համար, եթե այդ իրավախախտումը կատարվել է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում, կամ Հայաստանի Հանրապետության դրոշի ներքո գտնվող նավի վրա, կամ Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրության համաձայն գրանցված օդանավի վրա, կամ Հայաստանի Հանրապետության քաղաքացիներից մեկի կողմից, կամ Հայաստանի Հանրապետության տարածքում մշտապես բնակվող անձի կողմից (հոդված 19, կետ 1),

3.31. ձեռնարկել անհրաժեշտ օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք անհրաժեշտ են Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումների

նկատմամբ իրավազորություն սահմանելու համար այն դեպքերում, երբ կասկածյալը գտնվում է Հայաստանի Հանրապետության տարածքում և չի կարող հանձնվել մյուս Կողմին իր քաղաքացիության հիմքով (հոդված 19, կետ 3),

3.32. Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված՝ ենթադրաբար կատարված որևէ իրավախախտման նկատմամբ Հայաստանի Հանրապետության իրավազորության առկայության մասին մեկից ավելի Կողմերի պնդման դեպքում՝ անհրաժեշտության պարագայում, խորհրդակցել միմյանց հետ քրեական հետապնդման նպատակով առավել համապատասխան իրավազորություն որոշելու համար (հոդված 19, կետ 4),

3.33. ընդունել օրենսդրական կամ այլ միջոցներ՝ ապահովելու էլեկտրոնային ապացույցները Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումները քննելիս, inter alia, պահպանված համակարգչային տվյալների արագ պահպանման, տրաֆիկի տվյալների արագ պահպանման և բացահայտման, արտադրության պատվերների, պահպանված համակարգչային տվյալների որոնման և առգրավման, տրաֆիկի տվյալներն իրական ժամանակում հավաքագրելու և բովանդակության տվյալների գաղտնալսման միջոցով՝ Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությանը համապատասխան (հոդված 20),

3.34. դիտարկել այնպիսի իրավական միջոցներ ձեռնարկելու հարցը, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել Կոնվենցիայի 21-րդ հոդվածով սահմանված անձանց արդյունավետ պաշտպանությունն ապահովելու համար (հոդված 21),

3.35. ձեռնարկել անհրաժեշտ օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որ Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումները ֆիզիկական անձի կողմից իրականացվելու դեպքում պատժվեն արդյունավետ, համաչափ և տարհամոզիչ պատժամիջոցներով, այդ թվում՝ դրամական պատժամիջոցներով՝ հաշվի առնելով իրավախախտումների ծանրությունը. պատժամիջոցները ներառում են ազատությունից զրկելու ձևով պատիժները, որոնք կարող են հանգեցնել հանձնման, ինչպես սահմանված է ներպետական օրենսդրությամբ (հոդված 22),

3.36. ձեռնարկել անհրաժեշտ օրենսդրական կամ այլ միջոցներ՝ ապահովելու համար, որ Կոնվենցիայի 18-րդ հոդվածին համապատասխան պատասխանատվություն կրող այդ իրավաբանական անձը ենթարկվի արդյունավետ, համաչափ և

տարհամոզիչ պատժամիջոցների, այդ թվում՝ դրամական պատժամիջոցների և հնարավոր այլ միջոցների, ինչպիսիք են Կոնվենցիայի 23-րդ հոդվածով սահմանված օրինակները (հոդված 23),

3.37. անհրաժեշտության դեպքում ընդունել Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությամբ պատժելի արարքների հետ կապված այնպիսի օրենսդրական կամ այլ միջոցներ, որոնք կարող են անհրաժեշտ լինել արդյունավետ, համաչափ և տարհամոզիչ պատժամիջոցներով և միջոցներով Կոնվենցիային համապատասխան սահմանված խախտումները պատժելու համար՝ վարչական մարմինների կողմից ներկայացված վարույթից հետո, որտեղ որոշումը կարող է հանգեցնել իրավազորություն ունեցող դատարանում վարույթ հարուցելու (հոդված 24, կետ 1),

3.38. Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությանը համապատասխան՝ ձեռնարկել անհրաժեշտ օրենսդրական և այլ միջոցներ Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումները կատարելու համար օգտագործված կամ օգտագործման համար նախատեսված ապրանքների, փաստաթղթերի և այլ գործիքների, ինչպես նաև այդ իրավախախտումներից ստացված եկամուտների կամ այդ եկամուտներին համարժեք արժեք ունեցող գույքի առգրավումը և բռնագրավումը թույլատրելու համար (հոդված 25),

3.39. Կոնվենցիայի դրույթներին և կիրառելի համապատասխան միջազգային ու տարածաշրջանային փաստաթղթերի և միասնական կամ փոխադարձության օրենսդրության ու ներպետական օրենսդրության հիման վրա համաձայնեցված պայմանավորվածություններին համապատասխան՝ հնարավորինս համագործակցել մյուս Կողմի հետ Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումների հետ կապված քննության, քրեական հետապնդման և դատական վարույթի իրականացման, այդ թվում՝ բռնագրավման կամ առգրավման նպատակով (հոդված 26, կետ 1),

3.40. հանձնման և քրեական գործերով փոխադարձ օգնության մասին կիրառելի միջազգային, տարածաշրջանային և երկկողմ պայմանագրերին և Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությանը համապատասխան՝ հնարավորության սահմաններում համագործակցել միմյանց հետ՝ կապված

Կոնվենցիայի 15-17-րդ հոդվածներում նշված իրավախախտումների հետ (հոդված 26, կետ 2),

3.41. անհրաժեշտության դեպքում ձգտել ինտեգրել մարզական մրցումների մեքենայությունների կանխարգելումը և պայքարը աջակցության ծրագրերում՝ ի շահ երրորդ պետությունների (հոդված 27),

3.42. Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությանը համապատասխան՝ մարզական մրցումների մեքենայությունների դեմ պայքարում համագործակցել միջազգային մարզական կազմակերպությունների հետ (հոդված 28),

3.43. ապահովել, որ Կոնվենցիայի II-VII գլուխներով նախատեսված լիազորությունների և ընթացակարգերի սահմանումը, իրականացումը և կիրառումը ենթակա լինեն Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրությամբ նախատեսված պայմաններին և երաշխիքներին, որոնք նախատեսում են մարդու իրավունքների և ազատությունների համարժեք պաշտպանություն, այդ թվում՝ այն իրավունքների, որոնք բխում են «Մարդու իրավունքների և հիմնարար ազատությունների պաշտպանության մասին» եվրոպական կոնվենցիայի, «Քաղաքացիական և քաղաքական իրավունքների մասին» 1966 թվականի միջազգային դաշնագրի և մարդու իրավունքների վերաբերյալ կիրառելի այլ միջազգային փաստաթղթերի համաձայն ստանձնած պարտավորություններից, և որոնցով Հայաստանի Հանրապետության ներպետական օրենսդրության մեջ կներառվի համաչափության սկզբունքը (հոդված 34, կետ 1):

4. Սահմանադրական դատարանը գտնում է, որ Կոնվենցիայով Հայաստանի Հանրապետության ստանձնած պարտավորությունները համահունչ են Սահմանադրության 13-րդ հոդվածով ամրագրված՝ միջազգային իրավունքի հիման վրա՝ բոլոր պետությունների հետ բարիդրացիական, փոխշահավետ հարաբերությունների հաստատմանն ուղղված արտաքին քաղաքականության իրականացման նպատակներին, ինչպես նաև Սահմանադրության 1-ին հոդվածով երաշխավորված՝ Հայաստանի Հանրապետության՝ իրավական պետություն լինելու պահանջին և Սահմանադրության 3, 31, 33, 34, 61 և 63-րդ հոդվածներին:

Ելնելով գործի քննության արդյունքներից և ղեկավարվելով Սահմանադրության 168-րդ հոդվածի 3-րդ կետով, 170-րդ հոդվածի 1-ին և 4-րդ մասերով, ինչպես նաև «Սահմանադրական դատարանի մասին» սահմանադրական օրենքի 63, 64 և 74-րդ հոդվածներով՝ Սահմանադրական դատարանը **Ո Ր Ո Շ Ե Ց .**

1. 2014 թվականի սեպտեմբերի 18-ին Մագլինգեն/Մաքոլինում ստորագրված «Մարզական մրցումների մեքենայությունների մասին» Եվրոպայի խորհրդի կոնվենցիայում ամրագրված պարտավորությունները համապատասխանում են Սահմանադրությանը:

2. Սահմանադրության 170-րդ հոդվածի 2-րդ մասի համաձայն՝ սույն որոշումը վերջնական է և ուժի մեջ է մտնում հրապարակման պահից:

ՆԱԽԱԳԱՀՈՂ **Ա. ԴԻԼԱՆՅԱՆ**

3 փետրվարի 2026 թվականի
ՍԴՈ-1814